

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Ajansı
sıfatıyla hareket eden **Export - İmport Bankası** arasında **2 Kasım 1948** tarihinde
akdolunan otuz milyon **Dolârlık Kredi Anlaşmasının** onanmasına dair olan **5282**
sayılı **Kanuna ek Kanun**

(Resmî Gazete ile ilân : 29 . III . 1949 - Sayı : 7168)

No.
5359

Kabul tarihi
25 . III . 1949

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Ajansı sıfatıyla hareket eden Export - İmport Bankası arasında 2 Kasım 1948 tarihinde Vaşington'da imzalanan ve 5282 sayılı Kanunla onanan otuz milyon Dolârlık Kredi Anlaşmasını tadil ile kredi miktarını otuz sekiz milyon dolâra iblâğ eyliyen E. C. A. İdaresinin jhbar mektubu, Kredi Anlaşması ve Ekleri onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — 5282 sayılı Kanunun ikinci, üçüncü ve dördüncü maddeleri otuz sekiz milyon Dolârlık kredinin tamamı için uygulanır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

26 Mart 1949

İhbar mektubu

4 Mart 1949

Azizim Bay Büyük Elçi,

Kredi esası üzerinden Hükümetinize 8 milyon dolâr miktarında ek bir yardım sağlanacağını bildirmek için bu mektubu yazmaktayım. Bu suretle 1948 takvim yılının son üç çeyreği ile 1949 takvim yılının birinci çeyreği zarfında Hükümetinize verilecek kredi miktarı 38 milyon dolâra baliğ olmaktadır.

Kredi miktarındaki artış, eski Kredi Anlaşmasındaki miktarı artırmak suretiyle bu Anlaşmayı tadil edecek yeni bir Anlaşma ve aynı şartları ihtiva edecek ve fakat yeni miktar üzerinden tanzim edilecek ve 1948 yılının son üç çeyreği için tanzim edilmiş eski emre muharrer senedin yerine ikame edilecek yeni bir emre muharrer senet ile yürürlüğe konacaktır. Mevzu bahis yeni Kredi Anlaşması ve yeni emre muharrer senet bu mektuba şırasıyle (A) ve (B) lâhikalarıyla bağlı nûmunelerin şekil ve muhtevasına uygun olacaktır. Yeni Kredi Anlaşmasının ve yeni emre muharrer senedin tanzim ve tevdiini mütaakıp eski emre muharrer senet iptal edilmek üzere size teslim edilecektir.

Kredi esası üzerinden Hükümetinize verilecek 8 milyon dolârlık ek yardım (bundan sonra kredi miktarı olarak anılacaktır.) Aşağıdaki hüküm ve şartlara uygun olarak sağlanmaktadır.

a) Kredi esası üzerinden yapılacak yardım dolayısıyla icra olunacak ödemeler bir numaralı (E. C. A.) talimatnamesinin halen mevcut veya zaman zaman tadil edilecek hükümlerine tevfi kan ve bu talimatnamede musarrah vesaike müsteniden yapılacaktır.

b) Bu krediye müsteniden yapılacak tediyelerin tedviri için lüzumlu veya arzuya şayan görülen imza ciro veya müsaadelerin idareciye verilmesi Hükümetinizden talep edilecektir.

e) 31 Aralık 1949 tarihine kadar E. C. A. tarafından yapılan ödemeler veya idareci tarafından mezkûr tarihe kadar girildiği kabul edilen taahhütler hariç, işbu kredi 31 Aralık 1949 tarihinde munkazi olacaktır.

İşbu (C) paragrafı gereğince aşağıdaki haller taahhüt telâkki olunacaktır :

31 Aralık 1949 da veya bu tarihten evvel, 31 Aralık 1949 dan sonra teslim edilecek emtia ve hizmetler için ilzam edici bir anlaşma yapılmış veya mufassal plân ve şartnameleri icabettiren ve mahiyetleri itibariyle 31 Aralık 1949 da veya bu tarihten evvel taahhüde bağlanamayan eşya ve hizmetlere mütaallik olup 31 Aralık 1949 da fiilen müzakere edilmekte olan kontratlar.

Her iki halde de Hükümetiniz, kredi limitini muhafaza için idareciye bu iki halle ilgili olayları (Henüz akdolanmamış kontratların nihai takribî fiyatları dâhil) 31 Aralık 1949 dan evvel tevsik eyliyecektir. Bu vesikaların alınmasını mütakıp idareci :

(1) 31 Aralık 1949 tarihinde veya bu tarihten evvel akdedildiği tevsik edilen ve kendisi tarafından kabul edilen kontratların tutarını tesbit eyliyerek Hükümetinizi haberdar etmek ;

(ii) Taahhüt edildiği kabul olunan miktarlar için Washington'da kâin Export - Import Bank nezdinde gerekli ödeneği ayırtmak ,

(iii) Bu şekilde tefrik olunan ödeneğin tediyesini temin etmek ;

(iv) Bu gibi kontrat ve müzakerelerin taahhüt edilen miktara nazaran daha az bir ödeme ile neticelenmesi halinde Vaşington'da kâin Export - Import Bank'a tevdi edilen emre muharrer sette gerekli indirmelerin yapılmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alacaktır.

d) Halen yürürlükte bulunan veya bundan sonra yürürlüğe konacak Amerika Birleşik Devletleri Kanunları veyahut Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin bir ajanı veya bir dairesinin mevcut veya ilerde tanzim olunacak bir talimatı gereğince, bu anlaşma ile finanse edilecek herhangi bir malın veya hizmetin imal, istihsal, alım, satım ve ihracı Amerika Birleşik Devletlerinin bir ajanı veya bir dairesi tarafından ruhan hakkı, tahsis emri, permi veya lisans verilmesini istilzam eylediği hallerde, bunların temini hususunda İdareci, her hangi bir vecibe veya sorumluluk deruhde etmez.

Hükümetinize yazılan 29 Ekim 1948 tarihli ihbar mektubu, evvelce verilen 30 milyon dolârlık kredinin inkıza tarihini, İdareci tarafından taahhüt edildiği kabul edilen miktarlar hariç, 30 Haziran 1949 olarak tesbit etmekte idi. 8 milyon dolârlık işbu ek kredinin inkıza tarihi ise 31 Aralık 1949 olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır. Her iki tarih arasında bir yeknasaklık temini maksadiyle 30 milyon dolârlık kredinin inkıza tarihinin 30 Haziran 1949 dan 31 Aralık 1949 a alınması teklif edilmektedir.

Mevzu bahis 4 takvim yılı çeyrekleri için tasarıp olunacak program dairesinde memleketinize meşrut yardım şeklinde kesin tahsisler yapıldığı takdirde memleketiniz için icra olunacak tediyeler ilk önce meşrut yardıma ve bilâhara krediye maasup edilecektir.

Lûtfen, ana hatları yukarda belirtilen ve 5 milyon dolârlık krediye taallûk eden plân ile 30 milyon dolârlık kredinin inkıza tarihinin tadili hakkında ileri sürülen teklifin tarafınızdan kabul edildiğini bu mektubun merbut suretini imza ve iade suretiyle işaret buyurunuz.

Memleketinizin programlarının tatbikında her hangi muhtemel bir gecikmeyi bertaraf etmek için bu şekilde bir kabulün işbu mektubun taşıdığı tarihten itibaren 20 gün zarfında gönderilmesi bilhassa rica olunur.

Samimî duyularıyla,

İdareci

ANLAŞMA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ (BUNDAN SONRA TÜRKİYE OLARAK İSİMLENDİRİLECEKTİR) İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ AJANI SIFATIYLA HAREKET EDEN VAŞİNGTON D. C. DE KÂİN EXPORT - İMPORT BANKASI (BUNDAN SONRA EXİMBANK OLARAK İSİMLENDİRİLECEKTİR) ARASINDA 2 KASIM 1948 TARİHİNDE AKDEDİLEN BELİRLİ ANLAŞMAYA EK ANLAŞMA

2 Kasım 1948 tarihli Anlaşma ile Eximbank Ekonomik İşbirliği Kanunu hükümleri gereğince Türkiye lehine 30 milyon dolârı aşmamak üzere bir kredi tesis etmiş ve bu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte Türkiye Eximbank'a 2 Kasım 1948 tarihli bir emre muharrer senedi, kredi gereğince temin edilecek avanslardan doğacak borçların karşılığını teşkil etmek üzere tanzim ve tevdi etmiş bulunmakta idi.

Anılan kredi anlaşması gereğince ve mezkûr emre muharrer senet mukabilinde Eximbank Türkiye'ye dolârlık avans tekiyatında bulunmuştur.

Ekonomik İşbirliği İdarecisi bu defa, 1948 tarihli Ekonomik İşbirliği Kanunu hükümleri gereğince Türkiye'ye açılan kredinin 38 milyon dolâra çıkarıldığı hakkında bir karara varıldığından Eximbank'ı haberdar eylemiş ve idareci Amerika Birleşik Devletleri Hazine Nâzırı adına bir emre muharrer senet tanzim etmek suretiyle bu iş için bir fon tahsis eylemiştir.

Bu itibarla aşağıdaki hususlarda mutabık kalınmıştır :

1. Eximbank tarafından Türkiye lehine 2 Kasım 1948 tarihli anlaşma gereğince 30 milyon dolârı tecavüz etmemek üzere açılan kredi 38 milyon dolârı tecavüz etmeyecek şekilde artırılmıştır.

2. Bu anlaşmanın akdi ile birlikte Türkiye işbu anlaşmaya A lâhikasıyla bağlı emre muharrer senet örneğine göre Eximbank lehine 38 milyon dolârlık resülmali natık bir emre muharrer senedi tanzim ve tevdi etmiş ve bilmukabele Eximbank Türkiye'ye yukarıda anılan 2 Kasım 1948 tarihli emre muharrer senedi teslim etmiştir.

3. Kredi gereğince şimdiye kadar Türkiye'ye yapılan dolârlık avans tekiyatı bu anlaşmanın akdi ile birlikte tanzim ve Eximbank'a tevdi edilen emre muharrer senede mahsup edilecektir.

4. Eximbank'a aşağıdaki vesaik tevdi edilmedikçe ilk kredi miktarı olan 30 milyon dolârın fevkinde her hangi bir tekiye yapılmıyacaktır :

a) Bu anlaşma ve emre muharrer senedi ve mevzuubahis kredi miktarındaki artışı Türkiye adına taahhüt ve imza eyliyen şahsın yetkisini gösteren bir belge,

b) Kredinin artan miktarına müteferri anlaşmanın akdi için lüzumlu yetkinin istihsali hususunda Türkiye'nin bütün tedbirleri aldığı ve kredi gereğince temin edilecek avanslardan doğacak borçların karşılığını teşkil etmek üzere tanzim olunan 38 milyon dolârlık emre muharrer senedin anlaşma hükümlerine göre Türkiye'ye tam ve muteber bir vecibe tahmil ettiği hususunda Eximbank'ı tatmin eden bir Türkiye Adalet Bakanı veya Eximbank'ca kabule şayan görülecek diğer bir Hukuk Müşavirinin mütalâası,

5. 2 Kasım 1948 tarihli Anlaşmanın her hangi bir şekilde tahdide tâbi tutulamıyacak olan 3 ncü ve 4 ncü paragrafları da dâhil olmak üzere mezkûr anlaşmanın yukarıda değiştirilmeyen hükümleri tam olarak yürürlükte kalacak ve bu anlaşma ile tesbit edilen kredi arttırımına da şâmil olacaklardır.

Bu Anlaşma Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vaşington D. C. de kain Export - Import Bankası arasında usulüne tevfiikan ve 2 nüsha olarak yukarıda zikredilen tarihte akdedilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti

Export - Import Bankası

A. - Lâhikası

Emre muharrer senet

Washington, D. C.

,1948

U. S. \$ 38 000 000,-

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, tesellüm edilmiş değer mukabili olarak işbu senetle, Amerika Birleşik Devletlerinin bir ajanı olan Export - Import Bank of Washington'a veya haleflerine veya irae edeceği diğer şahıslara, otuz sekiz milyon (U. S. \$ 38 000 000,-) dolârdan ibaret resülmali, veya mezkûr resülmalden işbu senet mukabilinde avâns olarak verilebilecek miktarı işbu senette derpiş edilen taksitlerle ödemeyi ve 30 Haziran 1952 den itibaren zaman zaman bu senette yazılı meblâğın ödenmemiş bakiyesi üzerinden senevi yüzde iki buçuk nispetinde (% 2 1/2) faiz tediye eylemeyi taahhüt eder; faiz 31 Aralık 1952 den başlamak üzere her altı ayda bir vacibütediye olacaktır.

2. İşbu emre muharrer senedin resülmal ve faizi, taraflarca hilâfı kararlaştırılmadıkça, Amerika Birleşik Devletlerinin kanuni parasıyla Export - Import Bank of Washington'un Washington D. C, de kâin Bürosunda tediye olunacaktır.

3. Bu emre muharrer senedin resülmali 30 Haziran 1956 dan başlamak üzere aşağıda vâde ve tutarları yazılı altışar aylık taksitler ile ödenecektir.

Tarih	Miktar	Tarih	Miktar
30 Haziran 1956	\$ 680 000	30 Haziran 1970	\$ 680 000.
31 Aralık 1956	680 000	31 Aralık 1970	680 000
30 Haziran 1957	680 000	30 Haziran 1971	680 000
31 Aralık 1957	680 000	31 Aralık 1971	680 000
30 Haziran 1958	680 000	30 Haziran 1972	680 000
31 Aralık 1958	680 000	31 Aralık 1972	680 000
30 Haziran 1959	680 000	30 Haziran 1973	680 000
31 Aralık 1959	680 000	31 Aralık 1973	680 000
30 Haziran 1960	680 000	30 Haziran 1974	680 000
31 Aralık 1960	680 000	31 Aralık 1974	680 000
30 Haziran 1961	680 000	30 Haziran 1975	680 000
31 Aralık 1961	680 000	31 Aralık 1975	680 000
30 Haziran 1962	680 000	30 Haziran 1976	680 000
31 Aralık 1962	680 000	31 Aralık 1976	680 000
30 Haziran 1963	680 000	30 Haziran 1977	680 000
31 Aralık 1963	680 000	31 Aralık 1977	680 000
30 Haziran 1964	680 000	30 Haziran 1978	680 000
31 Aralık 1964	680 000	31 Aralık 1978	680 000
30 Haziran 1965	680 000	30 Haziran 1979	680 000
31 Aralık 1965	680 000	31 Aralık 1979	680 000
30 Haziran 1966	680 000	30 Haziran 1980	680 000
31 Aralık 1966	680 000	31 Aralık 1980	680 000
30 Haziran 1967	680 000	30 Haziran 1981	680 000
31 Aralık 1967	680 000	31 Aralık 1981	680 000
30 Haziran 1968	680 000	30 Haziran 1982	680 000
31 Aralık 1968	680 000	31 Aralık 1982	680 000
30 Haziran 1969	680 000	30 Haziran 1983	640 000
31 Aralık 1969	680 000	31 Aralık 1983	640 000

İşbu senedin natik olduğu meblâğın dununda avans verilecek olursa, sonuncu avansın ödenmesini mütaakıp resülmal taksitlerinin tutarlarında mütenasip düzeltmeler yapılacaktır.

4. Türkiye Hükümeti, bu emre muharrer senet resülmalinin tamamını veya bir kısmını her hangi bir faiz vâdesinde cezasız ve tazminatsız olarak ödeyebilir. Bu suretle icra edilecek erken tediyeler, yukarda yazılı resülmal taksitlerinden vâdesi en son gelenden başlamak üzere yapılacaktır.

5. İşbu emre muharrer senedin her hangi bir faiz veya resülmal takstinin zamanında ve tam olarak tediye edilmemesi halinde senedin ödenmemiş resülmal bakiyesinin tamamı ile, bu bakiyenin tediye tarihine kadar işlemiş faizleri, hâmilin ihtiyar ve talebi üzerine muacceliyet kesbedecektir. Her hangi bir ademi tediye halinde hâmilin bu hakkı kullanmamış olması gerek bu ve gerek her hangi bir ademi tediye dolayısıyla mezkûr haktan sarfı nazar edildiğini tazammun eylemez.

6. İşbu senet, taraflar arasında münakit 24 Mart 1949 tarihli muayyen borç anlaşması hükümlerine göre tanzim edilmiş olup mezkûr anlaşmanın tesbit eylediği bütün hüküm ve şartlara tâbidir.

Türkiye Cumhuriyeti

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 25. III. 1949 ve 1/523
Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 26. III. 1949 ve 4/315
Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları : Cilt Sayfa
17 112,115,128,128,129,138:141